

ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ЧИКАЛО ОЛЬГА АНАТОЛІЇВНА,
головний спеціаліст відділу
дошкільної освіти Департаменту
освіти і науки, молоді та спорту
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)**

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

більше 20 актів

ЗАКОНИ УКРАЇНИ

**ПОСТАНОВИ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**

**НАКАЗИ ТА ЛИСТИ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

**СПІЛЬНІ НАКАЗИ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ТА
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

МЕХАНІЗМ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Норми харчування у навчальних та оздоровчих закладах

(постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 № 1591)

Інструкція з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах

(наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я
України від 17.04.2006 № 298/227 (зі змінами))

Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів

(наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234)

Про затвердження норм харчування
у навчальних та оздоровчих закладах

- Норми харчування дітей різного віку (від народження до 6 (7) років)
- Норми харчування дітей у різних типах закладів дошкільної освіти
- Норми харчування за різної кількості приймань їжі (3, 4, 5)
- Хімічний склад денної норми (білки, жири, вуглеводи, енергоцінність)
- Норми заміни продуктів за енергоцінністю (додаток 8) зі змінами

Інструкція з організації харчування дітей
у дошкільних навчальних закладах

- Загальні вимоги до організації харчування
- Оцінка ефективності харчування
- Організація дієтичного харчування
- Санітарно-гігієнічні вимоги до постачання, безпеки, якості, умов зберігання і реалізації продуктів харчування, технології приготування страв
- Санітарно-гігієнічний режим на харчоблоці, вимоги до устаткування й інвентарю

Санітарний регламент
для дошкільних навчальних закладів

- VII. САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО УТРИМАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ТА ОБЛАДНАННЯ
- IX. ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ
- X. САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОЇ ГІГІЄНИ ПЕРСОНАЛУ

АЛГОРИТМ РОБОТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ

ПРИМІРНЕ ДВОТИЖНЕВЕ МЕНЮ

Складають
на сезон або
на періоди року

Затверджує керівник

Погоджують
з територіальним органом
Держпродспоживслужби

У разі внесення змін
повторно погоджують

Враховують забезпечення
сезонними продуктами
харчування

Зазначають повну назву страви
та її вихід для всіх вікових
категорій дітей

Орієнтовний
об'єм готових
страв

Затверджені
норми
харчування
дітей

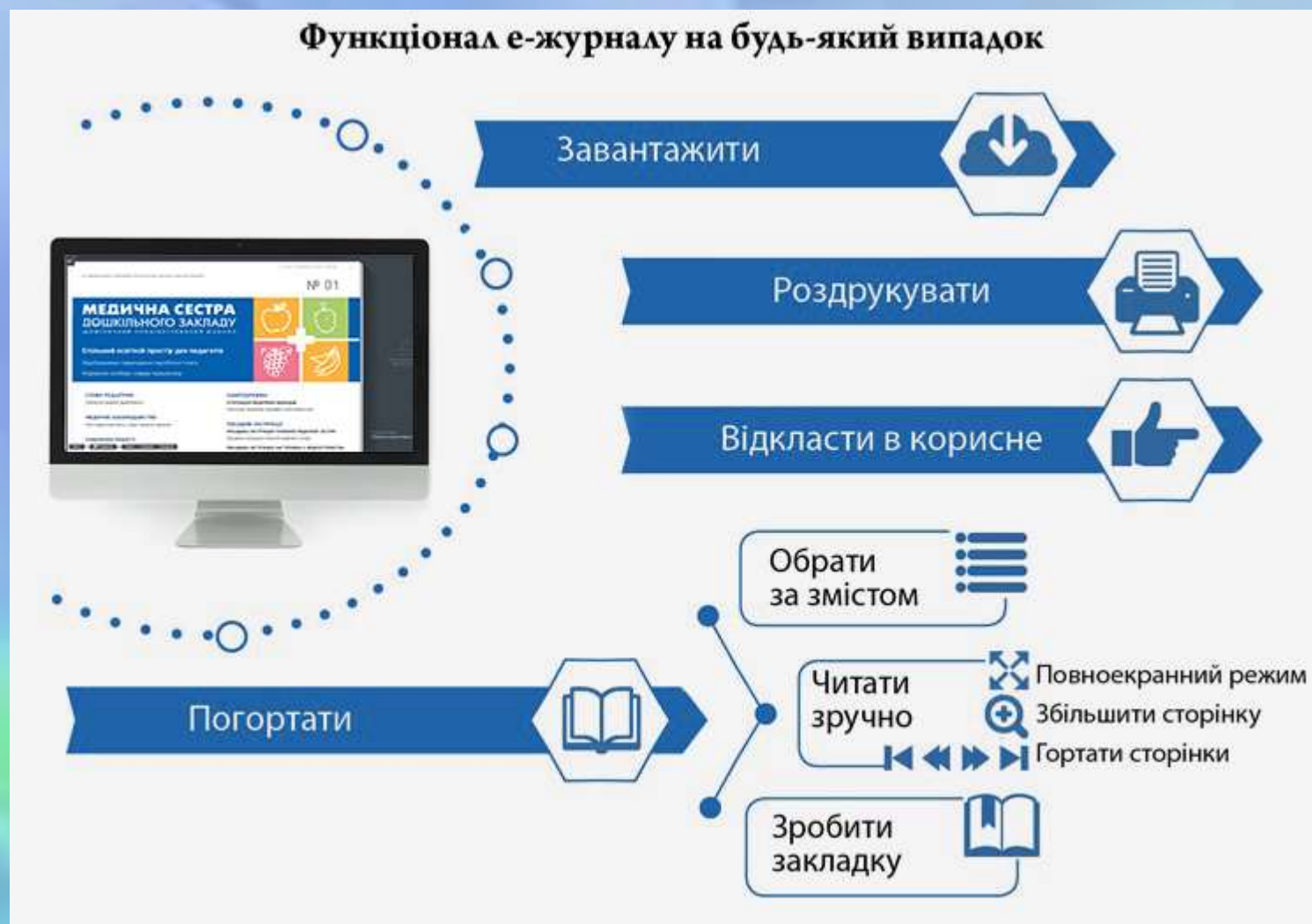
Розподіл
продуктового
набору
за основними
групами
та видами
продуктів

Правильне
поєднання
продуктів і страв

Медична сестра дошкільного закладу

З питань передплати телефонуйте: 0 800 212 012
(безплатно для всіх номерів телефонів)

НОРМИ ХАРЧУВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

ДОДАТОК 2, 3 постанови КМУ
від 22.11.2014 № 1591

Найменування продукту харчування	Вікова група, років			
	від 1 до 3		від 3 до 6 (7)	
	Кількість приймання їжі			
	3	4	3	4
Хліб житній	20	30	40	60
Хліб пшеничний	55	80	80	120
Борошно пшеничне	15	20	25	32
Крохмаль	3	3	4	4
Крупи, бобові, макаронні вироби	30	40	45	50
Картопля	130	150	190	220
Овочі різні	180	210	230	260
Фрукти свіжі, цитрусові	45	90	100	100
Соки	50	50	70	100
Фрукти сушені	10	10	10	10
Кондитерські вироби	5	15	15	20
Цукор	35	40	45	50
Мед, медопродукти	1	1	2	2
Масло вершкове	12	19	21	25
Олія	6	9	9	15
Сало	1	1	2	2
Яйця, <i>штук</i>	1/4	1/2	1/2	1/2
Молоко, кисломолочні продукти	350	450	400	500

РОЗПОДІЛ ПРОДУКТОВОГО НАБОРУ за основними групами та видами продуктів, %

ДОДАТОК 1
до пункту 1.13 Інструкції

1. Крупи, макарони, бобові:

макарони	- 20
бобові	- 14
круп	- 66
у тому числі :	
гречана	- 22
рисова	- 12
манна	- 8
пшенична	- 15
вівсяна	- 16
інші (перлова, пшоно)	- 27

2. Овочі різні:

капуста	- 20
помідори	- 20
морква	- 10
буряки	- 8
огірки	- 8
цибуля	- 8
ін. овочі, зелень, баштанні	- 26

3. Соки:

плодово-ягідні натуральні	- 25
плодово-ягідні з м'якоттю	- 25
овочеві натуральні	- 25
овочеві з м'якоттю	- 25

4. Фрукти сухі:

фруктова суміш (яблука, груші)	- 50
чорнослив	- 25
родзинки	- 13
курага	- 12

5. Фрукти, ягоди свіжі:

яблука	- 50
ягоди різні	- 15
цитрусові	- 10
кісточкові	- 10
груші	- 5
виноград	- 5
горіхи	- 5

6. Кондитерські вироби:

цукерки, зефір, мармелад	- 20
печиво, вафлі	- 40
повидло, джеми, варення	- 40

7. Кисломолочні продукти:

кефір, наринне, ацидофільне	
молоко	- 60
йогурти	- 40

8. М'ясо та м'ясні продукти:

м'ясо	- 80
у тому числі:	
яловичина, телятина	- 30
свинина пісна	- 10
птиця, кріль, індик	- 40
субпродукти (печінка, язик)	- 20
м'ясні продукти (сосиски, сардельки, ковбаса варена)	- 20

9. Риба та рибні продукти:

риба свіжоморожена	- 80
рибні продукти (оселедець, консерви)	- 20

Продукт	Співвідношення, %	За 10 днів*, г
Цукерки, зефір, мармелад	20	10
Печиво, вафлі	40	20
Повидло, джеми, варення	40	20

*розрахунок 5 г кондитерських виробів щодня

ОРІЄНТОВНИЙ ОБ'ЄМ ГОТОВИХ СТРАВ

Назва страви	Об'єм їжі для дітей, років			
	До 1	Від 1 до 3	Від 3 до 5	Від 5 до 6 (7)
Каші або овочеві страви (на сніданок або вечерю)	100	150-180	180-200	200-250
Чай, кава злакова, какао, молоко або кисломолочний напій тощо	100	150-180	150-180	150-180 (200)
Супи, бульйони	100	150	150-200	200-250 (280)
М'ясні або рибні страви	40-50	50-60	60-70	70-80 (100)
Компоти, киселі	100	100-120	120-150	150-180 (200)
Гарніри, зокрема комбіновані	90	100	120	130 (150)
Фрукти, соки	50-80	50-80	80-100	100-130 (150)
Салати із свіжих фруктів і овочів	40	40-50	40-50	50-60
Хліб житній (на день)	10	30	50	60
Хліб пшеничний (на день)	60	70	100	110

ОБОВ'ЯЗКОВО ВРАХОВУЮТЬ:

Забезпечення **сезонними продуктами** (свіжі, консервовані, квашені овочі, ягоди, фрукти)

Додатковий прийом їжі – **другий сніданок** (фрукти, соки) під час оздоровчого періоду

Розподіл їжі за **калорійністю** протягом дня

Правильне поєднання продуктів і страв

ОБІД	
I варіант	II варіант
Борщ український	Суп круп'яний
Гарнір з крупів або макаронних виробів	Гарнір з овочів

ЯК ПЕРЕВІРИТИ, ЧИ ПРАВИЛЬНО СКЛАДЕНО ПРИМІРНЕ ДВОТИЖНЕВЕ МЕНЮ?

Денна норма на одну дитину

Хімічний склад (білки, жири, вуглеводи),
енергетична цінність

Денна норма на одну дитину

	норма	1-й день	2-й день	3-й день	4-й день	5-й день	6-й день	7-й день	8-й день	9-й день	10-й день	Середній показник	Використ. табл. заміни
м'ясо	60	0	100	40	85	75	0	90	50	120	40	60	
риба	20	0	0	50	0	50	0	0	50	0	50	20	
молоко	350	375	375	353	350	350	265	365	346	375	345	349,9	
хліб житній	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
хліб пшеничний	55	50	58	60	40	67	60	53	45	61	59	55,3	
борошно	15	35	19	0	39	0	4	7	22	13	14	15,3	
крохмаль	3	8	0	0	0	6	0	8	0	0	6	2,8	
круп, бобові, макаронні вироби	30	25	32	24	15	18	41	10	31	51	48	29,5	
картопля	130	99	63	162	48	217	140	160	167	48	160	126,4	129,7
овочі різні	180	174	214	180	140	159	284	244	243	74	121	183,3	180
фрукти свіжі	45	27	0	100	78	50	70	0	8	60	58	45,1	
соки	50	0	125	0	125	0	125	0	125	0	0	50	

Хімічний склад, енергетична цінність

день	діти до 3 років				діти від 3 до 6 (7) років			
	хімічний склад			Енергетична цінність	хімічний склад			Енергетична цінність
	білки	жири	вуглеводи		білки	жири	вуглеводи	
I-й	32,87	32,94	249,88	1183,49	51,4	51,28	337,49	1764,61
II-й	66,77	58,661	154,94	1367,09	95,25	91,24	213,84	1883,1
III-й	38,27	33,72	169,05	1100,11	64,08	53,98	230,5	1619,91
IV-й	51,51	41,29	150,35	1167,96	85,19	78,99	228,72	1989,01
V-й	35,13	35,68	136,18	1022,87	59,34	55,57	212,97	1581,5
VI-й	29,33	29,39	143,91	943,68	41,77	41,05	201,51	1319,75
VII-й	60,81	55,84	212,5	1324,67	82,13	78,9	276,03	1890,09
VIII-й	41,16	44,6	222,76	1241,21	55,57	58,35	300,12	1729,05
IX-й	59,53	32,56	179,73	1363,78	82,77	76,42	232,63	1980,04
X-й	39,46	35,11	173,25	1156,65	72,38	67,58	287,32	2000,95
середній показник	45,48	39,98	179,26	1187,15	68,99	65,34	252,11	1775,80
постанова КМУ	46,6	45,6	167,6	1267,2	68,1	71,7	239,2	1874,8

Примірне двотижневе меню (для дітей санаторних закладів дошкільної освіти (груп))

ДОДАТОК 2
до пункту 1.12 Інструкції

за триразового харчування

Назва страви	Вихід страви	
	ясла	садок
<i>СНІДАНОК</i>		
Салат з огірків та помідорів	50	50
Картопляна запіканка з яйцем	90	150
Булка з маслом, твердим сиром	30/5/10	40/5/15
Чай з молоком	150	200
Свіжі фрукти	60	100
<i>ОБІД</i>		
Ікра овочева	50	60
Борщ український	180	250
Хліб житній	30	50
Плов з м'ясом	130	150
Компот з свіжих фруктів	150	200
<i>ВЕЧЕРЯ</i>		
Молочна пшенична каша	180	250
Булка з маслом	25/4	30/5
Домашня булочка з родзинками	50	80
Какао	150	180

Картотека страв — це набір карток-розкладів страв за групами страв: перші, другі, треті страви, салати, гарніри тощо

Технологічна картка страви (картка-розклад) — це рецептура страви з переліком продуктів та зазначенням їх кількості — **маси брутто** (маса продукту до холодної обробки), **маси нетто** (маса продукту після холодної обробки), **виходу страви** (теоретичного), **технології приготування**

КАРТКА-РОЗКЛАД СТРАВИ

Затверджено
керівник закладу дошкільної освіти № 2222
Вольова О. О.   *Вольова*

САЛАТ ІЗ КВАШЕНОЇ КАПУСТИ ТА МОРКВИ

Назва продуктів	маса		Хімічний склад			Енергетична цінність
	брутто	нетто	білки	жири	вуглеводи	
Капуста білокачанна квашена	72	51	0,92	0	1,63	9,69
Морква	5	4	0,05	0,004	0,34	1,36
Олія	2	2	0	2	0	17,98
Цукор	3	3	0	0	2,99	11,37
Вихід страви	-	60	0,97	2	4,96	40,4

Технологія приготування справи:

Капусту квашену перебирають, віджимають від розсолу, великі частини подрібнюють. Моркву миють під проточною водою, очищають від шкірки, ополіскують, обдають окропом та труть на дрібній терці. У підготовлену капусту квашену додають натерту моркву, цукор. З'єднані продукти заправляють олією та обережно перемішують.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ

**Примірне
двотижневе меню**

**Попереднє місячне
замовлення**

**Регулярні заявки на
продукти**

ПОПЕРЕДНЄ МІСЯЧНЕ ЗАМОВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИ

ПРОДУКТИ	норми на 1 дитину (яслі)		на 15 дітей ран. віку	норми на 1 дитину (садок)		на 95 дітей дошк. віку	всього
	в день	за місяць (22 р. д.)		в день	за місяць 22 р. д.)		
риба	0,02	0,44	6,6	0,045	0,99	94,05	100,65
сир кисломолочний	0,035	0,77	11,55	0,045	0,99	94,05	105,6
сметана	0,005	0,11	1,65	0,01	0,22	20,9	22,55
сир твердий	0,003	0,066	0,99	0,005	0,11	10,45	11,44
хліб пшеничний	0,055	1,21	18,15	0,08	1,76	167,2	185,35
хліб житній	0,02	0,44	6,6	0,04	0,88	83,6	90,2
борошно	0,015	0,33	4,95	0,025	0,55	52,25	57,2
крохмаль	0,003	0,066	0,99	0,004	0,088	8,36	9,35
крупя, бобові, макаронні вироби	0,03	0,66	9,9	0,045	0,99	94,05	103,95
рис	0,0050	0,110	1,65	0,0075	0,165	15,675	17,325
манна	0,0039	0,086	1,287	0,0052	0,114	10,868	12,155
гречана	0,0036	0,079	1,188	0,0047	0,103	9,823	11,011
вівсяна	0,0003	0,007	0,099	0,0036	0,079	7,524	7,623
перлова	0,0004	0,009	0,132	0,0006	0,013	1,254	1,386
ячна	0,0015	0,033	0,495	0,0018	0,040	3,762	4,257
пшоно	0,0004	0,009	0,132	0,0006	0,013	1,254	1,386
макаронні вироби	0,0096	0,211	3,168	0,0140	0,308	29,26	32,428
пшенична	0,0033	0,073	1,089	0,0050	0,110	10,45	11,539
горох	0,0020	0,044	0,66	0,0020	0,044	4,18	4,84
картопля	0,13	2,86	42,9	0,19	4,18	397,1	440

ЗАЯВКА НА ПРОДУКТИ

Постачальнику ТОВ «Либідь»
на продукти харчування та продовольчу сировину
на «04» вересня 2017 року
заклад: ДЗО № 174

№	Продукти	Кількість продукту, кг	Заміна продукту	Видано продукту (кількість)	Повнота виконання заявки, %	Примітка
1	Сметана	1,6	—	1,5	94,0	—
2	Сир кисломолочний	13,7	—	13,75	100,4	—
3	Масло вершкове	5,53	—	5,6	101,3	—

Керівник закладу
дошкільної освіти № 174
Власенко К. І. Власенко

Директор
ТОВ «Либідь»
Горобець М. Л. Горобець

КНИГА СКЛАДСЬКОГО ОБЛІКУ

Дата, час отримання продукту	Вид та № супровідного документа	Від кого отримано	Кількість отриманого продукту	Видаток продукту (кількість, дата)	Залишок продукту (кількість, дата)	Підпис матеріально відповідальної особи
04.09.2017 17:00 Сметана	Накладна № 1258	ТОВ «Либідь»	1,5	0,75 кг – 04.09.2013	0,75 кг — 04.09.2017	Коваленко
				0,5 кг – 05.09.2013	0,25 кг — 05.09.2017	Коваленко
				0,25 кг – 06.09.2013	0 кг — 06.09.2017	Коваленко

КОМІСІЯ З БРАКЕРАЖУ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ І ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ

**У разі встановлення
недоброякісності будь-якого
продукту або продукту
з великим (понад
стандартним) відсотком
відходів**

**У разі виявлення нестачі або
надлишку одного з видів
продуктів**

**У разі псування продуктів
у коморі або на складі
закладу дошкільної освіти**

КНИГА БРАКЕРАЖУ СИРИХ ПРОДУКТІВ

№ з/п	Назва продукту, звідки отримано	Дата, час надходження, № супровідного документа	Кількість продукту, (кг, л, шт.)	Термін реалізації (у супровідному документі постачальника або виробника)	Дата реалізації продукту і кількість	Оцінка якості продукту	Підпис медпрацівника
1.	Сир кисломолочний ТОВ «Либідь»	04.09.2017 17:00 № 1258	13,75	5 діб	05.09.2017 13,75 кг	Доброякісний	<i>Пухка</i>

Терміни реалізації та умови зберігання продуктів, що швидко та особливо швидко псуються

Найменування продукту	Строк зберігання, год.	Температура зберігання, °C	Найменування продукту	Строк зберігання, год.	Температура зберігання, °C
М'ясні напівфабрикати великими шматками*	Не більше 48	+2...+6	Сир жирний і напівжирний	36	0...–2
Печінка:					
охладжена	24	+2...+6	Масло вершкове (брусочками)****	6	0...–2
заморожена	48	+2...+6	Яйця курячі	21 доба	0...–2
М'ясо птиці:					
охладжене	48	+2...+6	Продукція дитячих молочних кухонь	24	0...–2
заморожене	72	+2...+6	Капуста білокачанна свіжа зачищена	12	+2 ...+6
Ковбаси варені:			Петрушка, селера оброблені (напівфабрикат):		
вищого гатунку	72	+2...+6	зелень	18	+2 ...+6
першого гатунку	48	+2...+6	корінь	24	+2 ...+6
Сосиски, сардельки вищого і першого гатунку	48	«+2...+6			
Риба всіх найменувань охолоджена	24	0...–2	Цибуля зелена оброблена	18	+2 ...+6
Риба і рибні продукти всіх найменувань морожені**	48	0...–2	Кріп оброблений	18	+2 ...+6
Молоко пастеризоване, вершки, ацидофілін ***	36	+2 ...+6	Овочі відварені неочищені	6	+2 ...+6
Кефір	36	+2 ...+6	* <u>Морожене м'ясо</u> зберігають у низькотемпературних холодильних шафах або у морозильних камерах за t нижче 0 ⁰ C – до 5 діб. ** <u>Морожену рибу</u> зберігають у низькотемпературних холодильних шафах або у морозильних камерах за t – 4 ⁰ ... – 6 ⁰ C — до 14 діб. *** <u>Молоко тривалого терміну зберігання у пакетах</u> зберігають відповідно до умов і термінів зберігання, які вказано на упаковці. ***Масло вершкове (упаковка)— згідно з терміном та умовами, які вказано на упаковці.		
Сметана (фляжна)	72	+2 ...+6			
Сметана фасована	згідно з терміном на упаковці	+2 ...+6+2 ...			

ЗОШИТ ОБЛІКУ ВІДХОДІВ

Продукт	Дата надходження	Дата використання	Вага брутто	Вага нетто	% відходів	Підписи кухаря, медсестри, керівника
Картопля	30.09.17	03.10.17	10,1	7,88	22	Чорна Пухка Власенко
Морква	30.09.17	03.10.17	2,18	1,85	15	Чорна Пухка Власенко
Буряк	30.09.17	03.10.17	2,05	1,78	13	Чорна Пухка Власенко

Кулінарна обробка продуктів харчування передбачає їх первинну обробку (холодну) та другу термічну обробку.

Первинна обробка (холодна) продукту — це сортування, під час якого видаляють неїстівні частини та сторонні суміші; миття; очищення від шкірки та подрібнювання. Розморожування продуктів також належить до первинної обробки.

За **термічної обробки** продукти піддають дії високих температур (відварювання, припускання, тушкування, запікання тощо). На всіх етапах обробки продуктів харчування необхідно суворо дотримуватися технологічних вимог, порушення яких може призвести до погіршення здоров'я дітей.

ПИТОМА ВАГА

неїстівної частини харчових продуктів за їх холодної кулінарної обробки

Продукти	Неїстівна частина (% загальної товарної маси продукту)	Продукти	Неїстівна частина (% загальної товарної маси продукту)
Крупи	1	Фрукти свіжі (у середньому)	12
Бобові	0,5	Цитрусові (у середньому)	30-40
Картопля	з 01.08 по 30.10 - 25	М'ясо:	
	з 31.10 по 31.12 - 30	яловичина I категорії	25
	з 01.01 по 28.02 - 35	яловичина II категорії	30
	з 29.02 по 01.08 - 40	свинина м'ясна	15
Буряк, морква	до 01.01 - 20 з 01.01 - 25	кріль	27
Овочі свіжі:		кури I категорії напівпатрані	39
баклажани	10	стегенця курячі	24
цибуля ріпчаста	16	печінка (яловича, свиняча)	7-3
часник	16	язик яловичий	8
кабачки, перець солодкий, капуста цвітна, корінь	25	Риба:	
петрушки, ревінь черешковий		окунь морський	49
капуста білокачанна, цибуля зелена, петрушка	20	мойва, скумбрія, хек, щука, пугасу	42-45
зелень, салат, щавель, редис	25	минтай, льодяна риба, пікша	52-54
корінь селери	20	ставрида, тріска, оселедець солений	51
гарбуз	30	сайда, мерлуза (філе)	10-15
кавун	40	Сосиски молочні, ковбаса варена вищого та першого ґатунків	1-1,5
диня	36	Сардельки вищого та першого ґатунків	0
помідори (грунтові, парникові)	5	Ковбаса варена вищого або першого ґатунку	1
огірки (грунтові, парникові)	7	Сир твердих сортів	3
Огірки, помідори квашені	20	Яйце куряче	13
Капуста квашена	30		
Горошок зелений консервований	35		
Банани	30		

ЩОДЕННЕ МЕНЮ

Щодня на наступний день

- відповідно до **наявності продуктів** харчування та з **урахуванням** примірного двотижневого меню, картотеки страв

Окремо для вікових груп

- для дітей віком **до 3 років** та дітей віком **від 3 до 6 (7) років** відповідно до затверджених норм харчування

Кількість продуктів (вага брутто)

- записують у вигляді **дроби**: у чисельнику – на одну дитину, у знаменнику – на всіх дітей

Назва страв і теоретичний вихід

- обов'язково указують **повну** назву страв та їх теоретичний вихід **для кожної вікової групи**

Підписи

- **підписують** медична сестра, комірник, кухар та керівник закладу дошкільної освіти

(MAGNUS RUTLAND)

Техническая документация №3-42

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**ПІДПИС
КЕРІВНИКА**

МЕНЮ-ВИМОГА № 18

на «1» декабрь? 20 17 г.

на видачу продуктів харчування

Персонал (кількість чол.)	У групах		Кількість дітей
	Кількість чол.	План. парт. - д.рок	
	50	53,73	
Сума	53,46		

	Розділ	Джерело фін.	Шифр установи	Матеріальний обсяг	Підприємство

[illegible]

Медична сестра дошкільного закладу

Як журнал полегшує роботу

Готові рішення

щодо блочно-тематичного планування та реалізації тематичних проектів

Алгоритми

реалізації проектів, організації розваг, ігрових форм роботи з дітьми

Картотека

дидактичних, художніх та розвивальних засобів

Які є бонуси для передплатників

- Повний доступ до професійного порталу pedrada.com.ua
- Безплатна участь у фахових [вебінарах](#)
- Спеціальна ціна на участь у [семінарах](#)

Що дає електронний формат журналу

Бібліотека

Методичні посібники лише для читачів е-журналу

Мобільна версія

Доступ до е-журналу навіть із мобільного

Офіційні документи

Повна база нормативно-правових актів

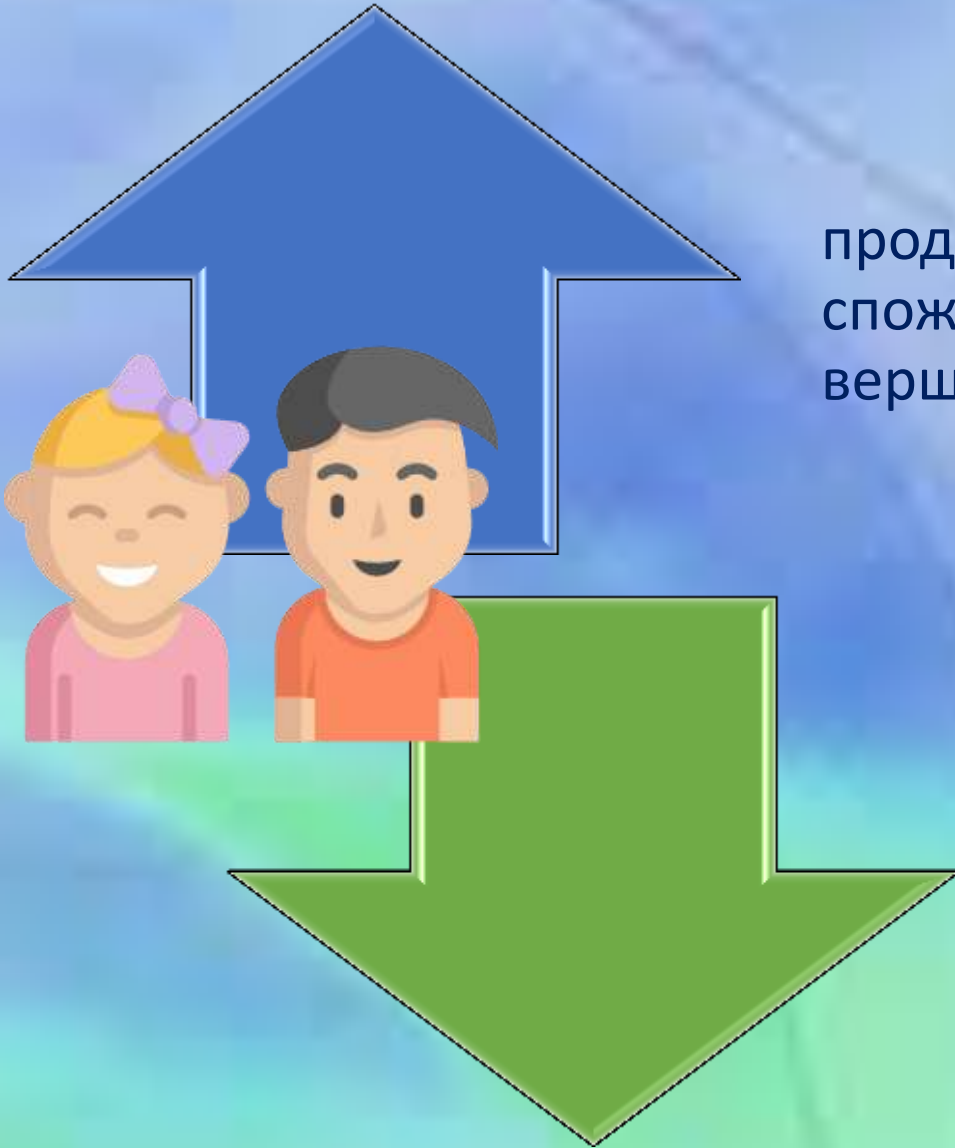

Календар

Професійні свята та події, освітні заходи

Якщо не прийшло **4 і більше дітей**

продукти з **обмеженим терміном придатності** до споживання (молоко, м'ясо, риба, сметана, масло вершкове тощо) **розподілити на присутніх дітей**

продукти довгострокового зберігання (**цукор, олія, цукерки, печиво**), які були виписані на обід, підвечірок і вечерю, кухар повинен **повернути до комори**

Якщо прийшло **4 і більше дітей**

Додатково **виписують** продукти харчування. Обов'язково оформлюють відповідним актом, накладною та записом у **додатковому меню-розкладі** за підписами медичної сестри, кухаря, комірника, керівника закладу дошкільної освіти

ВИДАЧА ГОТОВИХ СТРАВ

Видача їжі з
харчоблоку

Добові проби кожної
страви раціону

Зняття проби
відповідальною особою

ЗНЯТТЯ ПРОБИ СТРАВ

Медпрацівник або інша особа, відповідальна за організацію харчування

Знімає пробу **безпосередньо** з казана

За **30 хв.** до видачі їжі в групи

В **об'ємі** не більше однієї порції

Визначається **фактичний вихід страв**

Визначають **смакові якості**, консистенцію, запах.
Кожну частину страви оцінюють за критеріями.

Результати проби **заносять** до Журналу готової продукції

ЖУРНАЛ БРАКЕРАЖУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Дата	Назва страви	Вихід страви				Підпис медпрацівника про доброякісність та дозвіл до видачі кожної страви	Примітки (відмітка у разі заміни)
		теоретичний (за меню- розкладом)	фактичний				
1	2	3		4		5	6
		ясла	садок	ясла	садок		
21.11	Сніданок						
	Суп молочний з макаронними виробами	200	250	200	245	Макаронні вироби не злипаються, сторонні домішки відсутні. Суп солодкий. Сторонні запахи відсутні. До видачі дозволяю. Старша сестра медична Чорна Л. Ю. Чорна	–
	Хліб пшеничний з маслом вершковим та сиром твердим	30/3/7	40/5/1 0	30/3/7	39/5/10	До видачі дозволяю. Старша сестра медична Чорна Л. Ю. Чорна	–
	Какао з молоком	160	180	160	177	Какао солодке. Запах ароматний. До видачі дозволяю. Старша сестра медична Чорна Л. Ю. Чорна	–

Примітка. 20.11.2017 було 24 дітей раннього віку, 103 – дошкільного.
21.11 прийшло на 2 дітей дошкільного віку більше.

ДОБОВІ ПРОБИ СТРАВ

У **присутності** медичної сестри або особи, відповідальної за організацію харчування дітей

У **чистий посуд з кришкою** (помитий та прокип'ячений)

До видачі їжі дітям

В **об'ємі** порцій для дітей **молодшої вікової групи** (від 1 до 3 років)

Зберігають на харчоблоці у холодильнику за температури **+4...+8 °C** із зазначенням дати та часу **відбирання**

Проби страв кожного прийому їжі **зберігають протягом доби** до закінчення аналогічного прийому їжі наступного дня

ВИДАЧА ЇЖІ З ХАРЧОБЛОКУ

Відповідно **до графіка видачі їжі**, який збігається з режимами дня груп

У відповідний **промаркований посуд, закритий кришками** (відра, каструлі)

Працівники груп отримують їжу в чистому **санітарному одязі** (халат, фартух, хустка), чистими руками доставляють їжу в групи

ВИКОНАННЯ НОРМ ХАРЧУВАННЯ

Норми харчування у навчальних та оздоровчих закладах
(постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2014 № 1591)

Журнал обліку виконання норм харчування заповнюють
лише **після того, як внесли зміни** в щоденне меню-розклад
або склали додаткове меню

Використовують **Норми заміни продуктів харчування за енергоцінністю** (додаток 8 до постанови КМУ № 1591)

ЖУРНАЛ ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ НОРМ ХАРЧУВАННЯ

[illegible]

[illegible]

НОРМИ ЗАМІНИ

продуктів харчування за енергоцінністю

Додаток 8
до постанови Кабінету Міністрів України
від 22 листопада 2004 року № 1591
(в редакції постанови Кабінету Міністрів
України від 6 серпня 2014 року № 353)

Молоко коров'яче пастеризоване

молоко згущене з
цукром

кисломолочні
продукти (наприклад,
кефір)

сир кисломолочний
напівжирний

М'ясо (яловичина, свинина нежирна)

печінка

м'ясо птиці патраної
(I категорії)

ковбаса варена

консерви м'ясні (у тому
числі з курятини)

риба

сир кисломолочний
напівжирний

Кури патрані (I категорії)

яловичина, свинина

кури напівпатрані
(I категорії)

стегенця курячі

філе куряче

консерви з курятини

Риба (охладжена, морожена)

оселедець солений
із головою

рибне філе

консерви рибні

яловичина

яйце куряче

ДІЄТИЧНЕ ХАРЧУВАННЯ

Діти, які
часто і тривало хворіють,
мають хронічні захворювання

ДІЄТА № 5

ДІЄТА № 7
(обмеження солі)

ДІЄТА № 8

...

Виключення окремих продуктів не передбачено

Передбачено зміну технології приготування страв
(готують тушковані, варені, протерті страви)

Рекомендовано продукти і страви для різних дієт

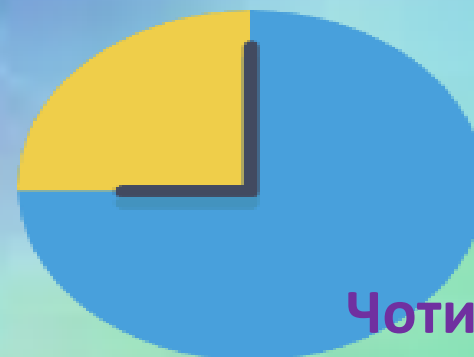

ДИТЯЧИЙ САДОК —
ЦЕ ОСВІТНІЙ ЗАКЛАД, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ
РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА ДИТИНИ НА ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ

Дітям, які потребують
безглютенової чи безмолочної дієти,
хворі на цукровий діабет

ПРОПОНУЄМО

Чотиригодинне
перебування
без харчування

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

pedrada.com.ua

**З питань передплати журналу
звертайтеся за телефоном
0 800 212 012 (безплатно)**